
Legeforeningens forhold til kreftomsorgen

FRA FORENINGEN

AARSETH HP

Legeforeningen har vært utsatt for sterk negativ medieomtale og mye kritikk fra politisk hold "fordi vi med vårsteile holdning hindrer at kreftsyke får behandling". Alle som kjenner Legeforeningen og hva dens medlemmer står for, vil vite at denne kritikken, forsiktig sagt, er urimelig. Slik saken om utenlandske leger til Radiumhospitalet har vært presentert for offentligheten, kan jeg likevel ha forståelse for de reaksjoner vi har vært vitne til.

De faktiske forhold vedrørende det å opprette stillinger ved Radiumhospitalet er merket for utenlandske leger, er imidlertid vesentlig mer nyansert.

Så snart ideen dukket opp i revidert nasjonalbudsjett for 1997, skrev Legeforeningen til Sosial- og helsedepartementet og pekte på at opprettelse av og ansettelser i stillinger på denne måten ville være i strid med en lang rekke avtaler og forutsetninger. Et enstemmig Utvalg for legefördeling og stillingsstruktur (ULS), inklusiv statens representanter, hadde dessuten avvist søknaden om disse stillingene med den begrunnelse at utvalget ikke hadde kompetanse til å behandle saken. Utvalget meddelte søkeren, det vil si staten, at partene i avtalen måtte håndtere en slik sak. Staten tok ikke dette spørsmålet opp med partene, men skrev i brev til legefördelingsutvalget i mars 1997 at departementet hadde kommet til den konklusjon at stillingene kunne opprettes uten hensyn til legefördelingsavtalen. Partene i avtalen ble ikke orientert om statens syn. Tatt i betraktning av at legefördelingsavtalen også omfatter hvordan uenighet om forståelse av avtalen skal håndteres, er en slik ensidig opptreden fra den ene avtalepartens side ganske oppsiktsvekkende.

Fremdeles ukjent med statens syn skrev Legeforeningen i august 1997 til arbeidsgiversiden i staten ved Planleggings- og samordningsdepartementet og bad om et snarlig møte for å avklare situasjonen. Siden har vi flere ganger muntlig overfor forskjellige instanser i staten purret på et svar på dette brevet. Vi må altså konstatere at Legeforening gjennom flere måneder har rettet flere skriftlige og muntlige henvendelser til staten for å finne en løsning på et vanskelig problem.

Situasjonen tilspisset seg 7. oktober ved at det ble fremsatt en påstand i Aftenposten om at Legeforeningen med sinsteile holdning hadde direkte ansvar for at kreftpasienter ikke fikk livreddende behandling. Grunnlaget for dette oppslaget var feil. Det er senere blitt dokumentert at den reduserte kapasiteten til strålebehandling skyldes mangel på stråleterapeuter, ikke mangel på leger. Ifølge Legeforeningens tillitsvalgte ved sykehuset er det også helt galt at noen pasient ved Radiumhospitalet er blitt hindret livreddende behandling på grunn av legemangel.

De siste ukene har vi sett at Statens helsetilsyn er svært kritisk til regionsykehusenes kapasitet til å drive kreftbehandling. Det kommer mer og mer av at det i altfor liten grad er satset på utdanning av spesialister og oppbygging av tilstrekkelig kapasitet for å ta hånd om et økende antall kreftpasienter. Dette har Legeforeningen påpekt i lang tid. Legeforeningen er derfor glad for at politikerne nå ser at det må tas et krafttak, og vi utfordrer regionsykehusene til å komme med innspill om hvordan de kan utnytte sin utdanningskapasitet optimalt i tiden fremover.

Det tar tid å utdanne nye spesialister, kreftpasientene har ikke tid til å vente. Det er derfor en selvfølge fra Legeforeningens ståsted at man i en slik situasjon gjør alt man kan for å rekruttere spesialister fra utlandet. Legeforeningen er derfor meget glad for at helseminister Dagfinn Høybråten har funnet frem til løsninger som gjør at Radiumhospitalet kan få ansette de utenlandske spesialistene som Stortinget har bestemt, men at stillinger lyses ut på vanlig måte.

Legeforeningen vil på sin side i en løpende diskusjon med partene i legefordelingsavtalen ta opp spørsmål om hvordan avtalen skal forstås og brukes. Fortsatt er vårt syn at legefordelingsavtalen er det beste midlet samfunnet kan anvende for å oppnå en bedre geografisk fordeling av leger. Fremdeles forutsetter dette at alle parter forholder seg korrekt til avtalen.

Hans Petter Aarseth
president

Publisert: 20. november 1997. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.